

بررسی تأثیر بانکداری الکترونیکی بر متغیرهای منتخب اقتصاد کلان ایران با رویکرد پویایی سیستم

احمد صلاح‌منش*

عبدالمجید آهنگری**

رسام مشرفی***

احمد دهقانی احمدآباد****

چکیده

در سال‌های اخیر بانکداری الکترونیکی و استفاده از ابزارهای پرداخت الکترونیکی گسترش یافته است و این موضوع باعث ایجاد تغییراتی در متغیرهای پولی شده است که می‌تواند اثرات اقتصادی زیادی در پی داشته باشد. در همین راستا در این پژوهش تأثیر بانکداری الکترونیکی بر متغیرهای منتخب اقتصادی در ایران با استفاده از مدل‌سازی و شبیه‌سازی پویایی سیستم بررسی شده است. مدل طراحی شده شامل دو بخش پولی و حقیقی است که بانکداری الکترونیکی را نیز در بر می‌گیرد. پس از شبیه‌سازی و اعتبارسنجی الگو، در قالب سناریوهای طراحی شده به بررسی تأثیرات بانکداری الکترونیکی بر متغیرهای اقتصادی پرداخته شده است. نتایج حاصل از اعمال سناریوهای مختلف نشان داد که افزایش دستگاه‌های خودپرداز باعث کاهش حجم نقدینگی، شاخص قیمت، انباشت سرمایه و تولید شده و افزایش دستگاه‌های پایانه فروش، متغیرهای اشاره شده را افزایش داده است. افزایش همزمان دستگاه‌های خودپرداز و پایانه فروش نیز نقدینگی و شاخص قیمت را افزایش داده و تأثیری بر انباشت سرمایه و تولید نداشته است. همچنین نتایج نشان داد که در این حالت افزایش حجم ذخایر قانونی به عنوان یک سیاست کنترلی می‌تواند بخشی از تأثیرات این ابزارها بر نقدینگی را خنثی کند.

واژه‌های کلیدی: نقدینگی، تورم، تولید ناخالص داخلی، بانکداری الکترونیکی، روش

پویایی سیستم

طبقه‌بندی JEL: E51, E31, E23, E42, C63

این مقاله بر گرفته از رساله دکتری تحت عنوان «تحلیل پویایی تأثیر بانکداری الکترونیکی بر متغیرهای کلان اقتصادی در ایران: رویکرد پویایی‌شناسی سیستم‌ها» می‌باشد.

* استادیار گروه اقتصاد، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران (نویسنده مسئول)

salahmanesh@yahoo.com.au

a_m_ahangari@yahoo.com

** دانشیار گروه اقتصاد، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

r-moshrefi@sbu.ac.ir

*** استادیار گروه اقتصاد، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

**** دانشجوی دکتری اقتصاد، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران احمدdehghani71@gmail.com

تاریخ دریافت: ۹۹/۰۲/۱۶ تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۶/۲۵ تاریخ بازبینی نویسنده: ۹۹/۰۵/۱۱

فصلنامه راهبرد اقتصاد، سال نهم، شماره سی و چهارم، پاییز ۱۳۹۹، صص ۳۹-۵